

GUIDA DE SUPÒRT

A L'ESCAMBI LINGÜÍSTIC

La **GUIDA DE SUPÒRT A L'ESCAMBI LINGÜÍSTIC** es un recurs de practica lingüística e promocion de l'interculturalitat dels servicis lingüistics universitaris

Aqueste projècte a rebut lo sosten de la
Secretaria d'Universitats e Recèrca
del Departament d'Economia e Coneissença de la Generalitat de Catalonha

PROJÈCTE

Tecnicians de dinamizacion lingüística dels servicis lingüistics universitaris

COORDINACION

Primièra edicion (decembre de 2012):

Jordi Pujol (Servici de Lengas e Terminologia de l'Universitat Politecnica de Catalonha)

Mesa al jorn de la segonda edicion (decembre de 2017):

Marta Miró (Servici de Lengas de l'UAB) e Elisenda Vilajoliu (Servicis Lingüistics de l'UB)

DESSENH DE CONTENGUTS E ELABORACION DE TÈXTES

Mònica Batet (Servici Lingüistic de l'Universitat Rovira i Virgili), Josep Maria Boladeras
(Servici Lingüistic de l'Universitat de Lhèida), Jordi Pujol (Servici de Lengas e Terminologia
de l'Universitat Politecnica de Catalonha)

REDACCION DE CONTENGUTS INTERCULTURALS

Guillem Vidal

TRADUCCION

Manèl Zabala

EDICION GRAFICA

Esteva&Estêvão

Barcelona, decembre de 2017

INDÈX

Presentacion	4
En qué consistís un escambi lingüistic?	5
Descripcion.....	5
Conselhs practics.....	5
Constrenchas (socio)lingüísticas	6
Constrenchas interculturalas	6
Idèas pel rescontre	7
Dins lo vòstre país: guida de questions e subjèctes de convèrsa	8
Se comunicar	8
Relacions personalas.....	10
Gastronomia.....	12
Transpòrts.....	14
Estudis	16
Se far independent	18
Me'n vau far la fèsta	20
Idiòmas	22
Cultura	24
Viatjar	26
Vestidura.....	28
Informacion personala.....	30
Referéncias bibliograficas	32

PRESENTACION

La GUIDA DE SUPÒRT A L'ESCAMBI LINGÜISTIC es un recors adreïçat a totas las personas que fan partida d'un programa d'escambi lingüistic d'una universitat catalana.

L'escambi lingüistic es una manièra informala de practicar o melhorar las lengas qu'òm ja coneis o qu'òm es a aprene e non solament encoratja la interaccion entre personas de diferentas nacionalitats, tanben favorís l'alargament de la nòstra percepcion del mond.

La tòca de la GUIDA es porgir als membres del coble o grop d'escambi lingüistic una batariá d'idèas, orientacions e proposicions qu'ajuden a gerir de forma autonòma las reünions e a ne tirar mai profièch, tant per çò de l'encastre lingüistic e cultural coma per çò de l'encastre personal.

La guida, editada en format PDF e disponible en cinc lengas (catalan, castelhan, anglés, francés e occitan), compta amb dos apartats. Dins lo primièr, òm explica en qué consistís un escambi lingüistic e se trachan subjèctes coma l'estructura de la reünion, la durada, lo luòc o las activitats que s'i pòdon far. Dins lo segond, òm prepausa subjèctes de conversa e s'i ofrís informacion dins l'amira de far soscar a prepaus de las similituds e las diferèncias entre culturas e païses al moment de viure e s'organizar.

EN QUÉ CONSISTÍS UN ESCAMBI LINGÜISTIC?

Descripcion

- L'escambi lingüistic es un instrument de practica lingüistica en qué doas personas que parlan idiòmas diferents se trapan per practicar l'una la lenga de l'autra, pendent una seguida de reünions acordadas prealablement.
- Pòt èsser presencial o virtual o pòt combinar totas doas modalitats.
- Servís principalament per metre en practica de coneissenças oralas e fonciona coma complement de l'aprendissatge formal d'una lenga.
- Es non solament util per practicar la lenga orala, constituís tanben una bona escasença per experimentar, viure e escambiar d'aspèctes interculturals.
- A l'ora d'ara, es present dins las universitats catalanas per mejan de divèrses programas de practica e acuèlh lingüistic e escambi cultural: de tandèm, voluntariats lingüistics, borsas de cobles lingüistics, grops de convèrsa...

Conselhs practics

- Revisatz amassa las nòrmas de participacion de vòstre programa d'escambi lingüistic.
- Establiètz un calendari regular dels rescontres, segon la disponibilitat de cadun.
- Establiètz la durada de cada rescontre e lo temps d'usatge de cada lenga (se recomanda partejar lo temps en parts egalas).
- Cercatz de ponches en comun que vos permetan planificar d'activitats que vos ajuden a practicar las lengas: a comptar d'activitats quotidianas (anar far las crotzas) fins a activitats informativas (cercar de servicis) o culturalas (visitar un musèu).
- Aprestatz una lista de possibles luòcs ont poder far l'escambi (estanquet, bibliotèca, parc, actes culturals, actes esportius...) e consideratz que cambiar de scenaris pòt far mai agradius los rescontres.
- Consideratz la possibilitat de vos metre en contacte amb d'autres cobles per far qualque activitat conjoncha.
- Se qualque jorn vos podètz pas trapar presencialament, aprofegatz los recorses dels malhums socials (Skype, Facebook, Twitter, chat, corrièr electronic, WhatsApp...) per assegurar la continuitat de l'escambi.

Constrenchas (socio)lingüísticas

- Informatz-vos plan de quin nivèl a l'otra persona e quin nivèl vòl aténher de la lenga qu'ofrissètz.
- Adaptatz lo discors e la velocitat del parlar a la coneissença de la lenga de l'autre participante, dins lo cas de l'escambi oral.
- Se l'escambi es escrich, adaptatz lo tèxt al nivèl qu'òm vos demanda.
- Prengatz en compte la formalitat, lo registre e l'intencion del tèxt.
- Fixatz-vos d'objectius (lingüistics, culturals, personals) per cada rescontre o sesilha.
- Decidissètz se volètz que l'otra persona corregisca los vòstres errors e acordatz la manièra d'o far.
- Consultatz de materials que vos faciliten l'aprendissatge e la practica de lengas: al malhum trobaretz tant de materials orals coma escriches que vos pòdon èsser fôrça utilites (YouTube, per exemple).
- Cercatz de situacions realas per metre en practica las vòstras coneissenças: anar al mercat, demandar d'informacions dins la bibliotèca, demandar la nòta dins un restaurant, pagar lo bilhet de mètro...

Constrenchas interculturalas

- Interessatz-vos per la biografia lingüistica e culturala del vòstre coble.
- Cercatz informacion sul sieu país.
- Prengatz en compte que i pòt aver qualque diferéncia socioculturala entre vosautres.
- Aprofechatz d'aquela diversitat per vos enriquir culturalament e vos familiarizar de primièra man amb de realitats que benlèu desconeissètz.
- Pensatz que la manièra de se comunicar de vòstre coble lingüistic (lengatge verbal, lengatge non-verbal, referéncias culturals) pòt èsser diferenta de la vòstra.
- Ensajatz de conéisser las particularitats de la siá lenga, tant dempuèi lo punt de vista lingüistic coma dempuèi lo punt de vista sociolingüistic: nombre de parlants, ont se parla, se s'emplega dins totes los contèxtes...
- Soscatz a prepaus del biais de balhar una informacion equilibrada sus la realitat del vòstre país e mostratz respècte devèrs autras formas de far las causas.

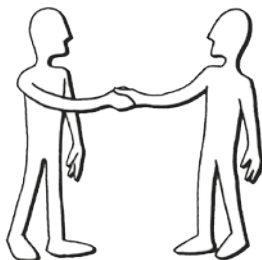
Idèas pel rescontre

- Planificatz los rescontres e decidissètz de quinas causas volètz parlar amb una setmana d'avança.
- Demandatz lo significat de las paraulas que compregatz pas.
- Cargatz un quasèrn o un fuèlh per i notar de mots novèls o per dessenhar çò que se compren pas.
- Emplegatz d'imatges per poder far de descripcions.
- Ensajatz de recórrer pas gaire a la traduccion.
- Agachatz, amassa, l'agenda culturala de la vòstra vila per veire se i a qualque activitat que vos interèsse a totes dos.
- Pensatz que lo rescontre se pòt far tanben al defòra de l'universitat, dins un contèxt non academic: tot en sopant, tot en anant beure un còp...
- Recomandatz-vos de libres, cançons, sèrias o filmes en la vòstra lenga e consacratz una estona a comentar de qué ne pensatz.
- Mantengatz lo contacte al delà dels rescontres a travèrs del corrièr electronic o lo mòbil (SMS, WhatsApp...).

DINS LO VÒSTRE PAÍS: GUIDA DE QUESTIONS E SUBJÈCTES DE CONVÈRSA

Se comunicar

Lengatge corporal

- ✦ Gardatz las distàncias dins las relacions interpersonalas o sètz expressius?
- ✦ Emplegatz lo lengatge del còrs (una man sul braç, un tapin sus l'esquina) mentre parlatz?
- ✦ Cossí saludatz qualqu'un que venètz de conéisser?
- ✦ Es normal d'agachar e d'èsser agachat d'una manièra dirècta quand anatz per la carrièra?
- ✦ Marca mal de mostrar afècte en public?

Lo còrs engana pas

Òm ditz que jogar amb sos cabels es signe de fisança en se, e se tocar leugièrament lo nas, mentir. “Los uèlhs son lo rebut de l’arma”, assegura la dicha populara. L’importància del lengatge corporal fa que los bons orators sián plenament conscients que, dins fòrça cases, la manièra de dire las causas es fòrça mai importanta que las causas que se dison. En mai de conéisser l’existéncia d’estudis qu’asseguran que, dins una comunicacion entre doas personas, dos tèrces de l’informacion la transmet lo còrs. Es bon de s’entresenhar s’es lo cas de partir en viatge que, en Turquia, lo signe d’aprovacion amb lo poce s’emplega per far referéncia al cuol; que, dins fòrça païses arabis, se careçar la mostacha equival a se ronçar per una conquista amorosa, e, que, en Bulgària o dins lo nòrd de l’Índia, a diferéncia de gaireben totes los endreches del mond, assentir amb lo cap vòl dire “non” e remenar lo cap d’un band de l’autre vòl diré “òc”.

Lengatge verbal

- ✦ Sètz dirècte a l'ora de parlar o emplegat un lengatge puslèu ceremoniós?
- ✦ Fasètz la distincion entre lo tractament de “tu” e lo de “vos”?
- ✦ Emplegat d'expressions del lengatge informal coma *lo tipe* o *la filha*?
- ✦ Cossí fasètz per mercejar?
- ✦ Cal que i aja confisança per emplegar l'imperatiu o per donar d'òrdres de manièra dirècta?

Abiletats comunicativas

- ✦ Avètz la costuma d'entamenar convèrsas amb desconeguts dins lo tren o dins l'ascensor?
- ✦ Aprèp de dinnars o de sopars amb un grop de personas restatz a taula a far lo riquiquí?
- ✦ Demandatz lo numèro de telefòn normalament?
- ✦ Cossí vos sentètz quand vos pausan de questions sus la vòstra vida personala?
- ✦ De qué parlatz quand sopatz amb qualqu'un pel primièr còp?

Bevendas e aprèp-dinnar

Al dire de l'ensagista George Steiner, los cafès son un dels grands definidors de l'identitat europèa. Kierkegaard soscava dins los cafès de Copenaga; Danton e Robespierre conspiravan dins lo Procòpe de París; Freud, Robert Musil o Karl Kraus faguèron de tres grands cafès de la Viena de entre doas guèrras l'agòra perfichècha ont debate sus que qué siá. Dessenha una mapa de cafès, conclutz Steiner, e ne tiraràs “la nocion d'Euròpa”. En Anglatèrra, d'un autre costat, tant pendent la Primièra Guèrra Mondiala coma dins la Segonda, protegir los estòcs de tè de las bombas alemandas èra una prioritat del govèrn, conscient que per mantèner plan naut lo moral del pòble caliá n'aver garantit lo provesiment. En un autre país que lo tè es tanben la bevenda nacionala dempuèi fa mai d'un millenni, en China, i a una dicha qu'assegura que n'i a pro de se sèire una minuta dins un salon de tè per conéisser tot çò que se passa jol solelh. Paucas causas, donc, contan melhor que las bevendas d'aprèp-dinnar per de qué, totes nosautres, sèm coma sèm.

Relacions personalas

La família

- ✦ Quants noms de família avètz e, en cas que n'ajatz mai d'un, se'n pòt cambiar l'òrdre?
- ✦ Amb quina frequéncia vos trapatz amb la família?
- ✦ Quin ròtle an los pepins?
- ✦ A quin atge òm sòl quitar l'ostal dels parents?
- ✦ Es normal d'anar far un dintrar setmanier amb los parents, un còp vos sètz emancipats?

L'importància de la família

La família, mai que mai dins de contèxtes de crisi economica, constituís lo primièr nuclèu de solidaritat per amortir los efèches dramatics del caumatge, las malautiás o l'accès al lotjament. De manieras de comprene de qué deuriá èsser una família, totun, n'i a tantas... coma familhas, compresas aquelas que, i a pas gaire, èran inimaginables, coma las monoparentalas o omoparentalas. Ça que la, es abitual que dins lo mond anglo-saxon, ont als enfants son educats per venir independents dempuèi que son pichons, fòrça familhas se rescontran sonque per las grandas celebracions, coma un maridatge, o lo Nadal e, dins lo cas dels USA, lo Jorn d'Accion de Gràcias. Dins los païses mediterraneus, ont las familhas se sòlen potonejar amb mai de passion qu'en autras culturas, es comun que los filhs viscan amb los parents fins a d'atges que dins lo nòrd d'Euròpa serián impensables. En Japon, ont una diminucion de la pression per se maridar a fach que cada còp i aja mai de cases de filhs acomodats dins l'ostal dels parents, l'estabilitat familiara es particularament elevada e, en Africa, la consideracion de família pòt comprene un vilatge entièr.

Los amics e lo coble

- ✦ Quina importància an los amics?
- ✦ Aquò's abitual de manténer de relacions de fisança que perduren al long dels ans?
- ✦ Es passat d'usatge lo concèpte d'*acordalhas*?
- ✦ A quina edat se sòlon maridar o jónher las gents?
- ✦ Son abitualas las relacions episodicas entre los joves?

Aver d'enfants

- ✦ Quin es lo nombre d'enfants qu'òm acostuma a aver?
- ✦ Existís lo tèrme *familha nombrosa* e, s'es lo cas, a comptar de quantes filhs se considèra *familha nombrosa*?
- ✦ Recebèt qualque ajuda del govèrn per aver d'enfants?
- ✦ A quin atge los cobles acostuman a aver d'enfants?
- ✦ Quinas activitats òm acostuma far amb los enfants pendent la dimenjada o las vacanças?

Contraconceptius

Malgrat la libertat sexuala atenguda per las femnas occidentalas pendent lo decènni dels 60 del sègle passat, coincidenta amb la normalizacion de l'usatge de metòdes contraconceptius, mai de 225 milions de femnas dins tot lo mond pòdon pas endarrièr la siá prensa ni an l'opcion de l'evitar. Malgrat los esfòrces dels govèrns per garantir l'accès a la salut reproductiva, l'usatge dels metòdes contraconceptius es encara inegala -la mejana mondiala se plaça a l'entorn del 63 %¹ e diferís fòrça se s'agís de païses desvolopats o en via de desvolopament. En Occident es una practica del tot abituala (lo percentatge norvegian, lo mai naut, es de nòu femnas sus dètz, e lo catalan, coma lo del rèste de l'Estat espanhòl, fa aperiquí lo 75 %) mas, per contra, en Africa, l'usatge contunha d'èsser escàs (lo percentatge dins païses coma Chad o Sòdan del Sud es solament d'una femna sus vint).²

Gastronomia

Abituds e costumas

- ✦ Quantes repaisses fasètz per jorn e dins quins talhs oraris?
- ✦ Qual es lo mai copiós?
- ✦ Se beu fòrça alcoül o pauc, e quin significat a culturalament?
- ✦ Se vos convidan a sopar a l'ostal de qualqu'un, portatz qualque detalh als convidaires?
- ✦ Es una abitud comuna la de retornar lo sopar?

Restaurants e bars

- ✦ Quant pòt costar manjar defòra?
- ✦ Es abitual que las gents s'empòrten lo manjar o lo vin que ne demòra?
- ✦ S'i pòt fumar?
- ✦ Balhatz l'estrena?
- ✦ I a de restaurants ecologics?

Balhar l'estrena

Balhar o balhar pas l'estrena. E, dins lo cas de ne balhar, quina quantitat perque la pòcha se'n ressent pas o lo serveire nos lance pas un agach ernhós. Vaquí un dels dobtes inevitables que sorgisson quora qualqu'un partís en viatge. De responsas, n'i a tantas coma païses. En Japon n'i a pro de dire “gochisosama deshita” (‘mercés pel repais’) per èsser cortés. En Mexic, que las estrenas son una partida importanta dels salaris dins lo sector de l'ostalariá, balhar mens d'una cinquena part del total de la nòta es una descortesiá. En los EUA, amb unes percentatges similars e ont lo *tipping* es quitament regulat per lei, l'estrena se includís sovent dins la nòta per dire de s'aparar de l'ignorància o l'avaresa. E dins la màger part d'Euròpa, l'estrena es solament una mòstra de gratitud per un bon servici. Ça que la: siá per falta o pas d'aquela tradicion, lo cas es qu'espanhòls, franceses e italians, quand s'agís de balhar l'estrena, partèjan los luòcs mai basses del tòp mondial de la generositat.

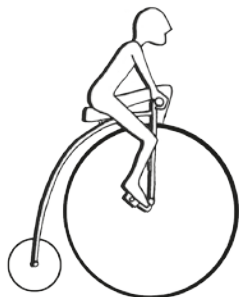
Manjars tipics

- ✦ Quines son los manjars tipics (primièrs plats, segond, dessèrts)?
- ✦ Quin es lo manjar tipic per Nadal?
- ✦ Vâria lo regim entre l'ivèrn e l'estiu?
- ✦ Manjatz qualque aliment que dins d'autres païses se pòsca considerar estranh?
- ✦ La vòstra cosina es puslèu doça o salada? Perqué?

Manjar d'insèctes

L'abitud de manjar d'insèctes a existit dins qualques culturas dempuèi fa milièrs d'ans e son a l'ora d'ara fòrça los païses que consoman qualqu'una -o fòrça!- de las 1.000 espècias comestibles. L'ingestion d'aqueles babaus -malgrat aver un espaci reservat dins las melhoras botigas de manjar *delicatessen* de París e Londres- quita pas d'èsser una raretat dins Occident, mas es mai qu'estenduda en Asia, Africa e America Latina. D'exemples, n'i a tot plen. En China d'unes recomandan d'acceptar gostosament d'escaravats amb salsa de sòja o vèrmes amb gengibre. En Tailàndia, los mercats ofrisson una granda varietat de grelhs e cigalas. En Mexic, se congostan amb las langastas (chapulines). En Africa del Sud, lo comèrci de erugas de parpalhòla emperaire (per manjar secas, fregidas, cosinadas o fumadas) representa una granda industria economica. E, dins los cinèmas de Colòmbia, mai que los pòp-còrns, fan flòri las formigas rostidas. Al dire dels expèrts, los insèctes son rics en proteïnas, minerals e vitaminas.

Transpòrts

Transpòrt public

- ✦ Es car o bon mercat?
- ✦ Fonciona amb puntualitat?
- ✦ Se pòdon crompar de bilhets integrats?
- ✦ Es frequent de daïssar lo camin esquèrre liure sus los escaliers mecanics del mètro?
- ✦ I a de descomptes pels estudiants?

Sus doas ròdas

La congestion dins las aglomeracions urbanas e l'impacte ambiental de las automobilas, e tanben lo còst economic qu'entraïna utilizar abitualament l'auto, an estendut l'usatge dels veïculs de doas ròdas dins las metropòlis, provesidas de mai en mai de vias ciclables e, dins lo cas de grandas vilas coma París, Barcelona, Sevilla, Viena o Estocòlme, de servicis de loguièr de biciletas publicas. En centre e nòrd d'Euròpa, ont lo temps es mai canin mas, per contra, la consciéncia ecologica es mai nauta, la bicicleta es omnipresenta. A Copenaga e Amsterdam, capitalas mundias de la bicicleta, gaireben la mitat dels abitants l'utilizan pels sieus desplaçaments,³ e doblan lo nombre d'usatgièrs de Pequín, un ancian fortin de la bicicleta ont, la democratizacion de l'automobila, a portat tòrt fin finala als veïculs de propulsion umana. A malgrat d'aquò, e malgrat lo pauc usatge que se fa encara de la bicicleta dins luòcs coma Itàlia e l'Estat espanhòl, dins lo mond i a lo doble de biciletas que d'automobilas e, dins païses coma Olanda, Dinamarca e Alemanha existisson practicamente tantes veïculs de doas ròdas coma d'estatjants.⁴

Bicicleta

- ✦ Es un mejan de transpòrt popular, la bicicleta?
- ✦ I a de via ciclables?
- ✦ Es obligatòri l'usatge del casco?
- ✦ I a de parcatges per bicicletas?
- ✦ S'emplegan de sacas pel transpòrt de bicicletas?

Auto

- ✦ Acostumatx a partejar l'auto per anar a trabalhar?
- ✦ Quants autos sòl aver cada familha?
- ✦ I a de zònas gratuïtas de parcatge?
- ✦ A quin atge podètz obténer lo permís de conduir?
- ✦ Son normalas las retengudas de circulacion dins cèrtas oras o dins cèrts jorns?

Taxis aquatics

Malgrat que lo cinèma e la literatura an projectat Venècia coma la part mai celèbra del mond ont òm se desplaça en barca, lo transpòrt per aiga es pas ni per tot exclusiu d'aquelas gondòlas tan romànticas. A Beirut, per exemple, los taxis aquatics constituïsson una alternativa a la circulacion massificada que cada jorn subisson milièrs de menaires. A Dubai servisson a passar lo rial Creek e jónher las doas parts en qu'es divisida la vila. A Nòva Yòrk e París respondon a besonhs toristics (las vistas, dempuèi l'aiga, als gratacèls de Manhattan o la catedrala de Nòstra Dama son un remembre per enquadrar) mas, tanben, de mobilitat. Fin finala, cal pas dire que, dins de selvas del Perú o Brasil, los canoès son lo mejan de transpòrt mai utilizat davant lo fach impossible de caminar o circular amb veïcul dins una tèrra de vegetacion abundiva.

Estudis

Escòla

- ✦ A quina atge es obligatòri començar l'escòla?
- ✦ Fins a quin atge es obligatòri estudiar?
- ✦ Es costuma de menar los enfants dins d'escòlas publicas o escòlas privadas?
- ✦ Los enfants an la costuma de dinar dins la cantina de l'escòla?
- ✦ Se fan d'activitats extraescolaras e, dins lo cas que òc, quinas?

Salaris d'estudiant

L'escomesa que los estudiants universitaris o sián a temps plen, una de las obsessions del Plan Bolonha, es dempuèi fa decènnis una realitat en païses d'Euròpa del nòrd, en Grand Bretanha, Australia o Japon, ont los escolans recebon de prèstes o d'ajudas de l'Estat perque l'escassetat de recorses los empedisca pas de contunhar d'estudiar. I a detractors d'aquel modèl que "professionaliza" l'estudiant e que fa dintrar en conflicte l'estudiant que vòl, a l'encòp, estudiar e trabalhar, mas serián de mal trobar los estudiants catalans o italians que envegèsson pas la situacion, per exemple, d'un collèga danés, que recep cada mes de l'Estat un salari de 800 èuros.⁵ A l'ora d'ara, dins totes los païses de l'Union Europèa existisson sistèmas de borsas, prèstes e autres tipas d'ajuda a estudiants, e mai se las possibilitats de las obténer van dempuèi lo 100 % de Dinamarca a l'1 % de Grècia. En ambeddós païses, e tanben en Àustria, Chipre, Finlàndia, Malta, Suècia, Norvègia e qualques *länders* alemands, l'inscripcion universitària, totun, es gratuita.⁶

Vida universitària

- ✦ A quin atge òm acostuma entamenar los estudis universitaris?
- ✦ Es abitual que los estudiants se prengan una annada sabatica abans de dintrar a l'universitat o aprèp aver acabat la carrièra per viatjar e conéisser mond?
- ✦ Podètz tutejar lo professor o i anar prene un cafè al bar?
- ✦ Son los estudiants que se causisson los itineraris o son ja preestablits?
- ✦ Cossí ne disètz d'anar pas a la leiçon? Avètz qualque expression qu'i faga allusion?

Finançament

- ✦ Son gratuits o cal pagar una inscripcion?
- ✦ I a qualque sistèma de borsas?
- ✦ Los estudiants recebon qualque ajuda de l'Estat per se poder pagar las despensas derivadas dels estudis?
- ✦ Es possible conciliar los estudis amb qualque trabalh de paucas oras?
- ✦ I a de cantinas universitàrias ont se pòt manjar a prètz redusit?

Annada sabatica

Dempuèi las annadas 70, es comun que los estudiants dels EUA, Australia e, sustot, Reialme Unit se prengan un annada sabatica per viatjar en avent acabat lo collègi e abans de començar l'universitat. Una aventura amb sac d'esquina en un continent lonhdan, un pòste de serveire dins un luòc que permeta aprene un idiòma o contribuir a un projècte solidari ajudarà, segon insistisson los expèrts, a saber fixar melhor las tòcas e aquerir unas aptituds personalas e profesionalas que lo mercat de l'emplec pren cada còp mai en compte. E mai se i a tot plen d'estudis que soslinhan que, aprèp un *gap year*, los resultats a l'universitat son melhors (qualques academics son arribats a recomandar, quitament, l'obligatorietat), l'annada sabatica patís lo scepticisme familhal -e tanben social- dins païses coma Catalonha, de mens en mens ça que la. Dins d'autres, coma França e Itàlia, es una alternativa en expansion.

Se far independent

Quitar l'ostal dels parents e trabalhar

- ✦ Los filhs demòran dins l'ostal dels parents fins un atge avançat o partission tanlèu que pòdon?
- ✦ Quina sòrta de relacion contunhan de manténer amb la familha un còp s'an independizat?
- ✦ L'inici de l'activitat professionala sòl coincidir amb l'acabament dels estudis superiors?
- ✦ Aquò's aisit de se trapar un trabalh?
- ✦ Es grand o pichon lo nombre de personas que se'n van trabalhar e demorar en l'estrangièr?

Trabalh infantil

Segon la Declaracion dels Dreches dels Enfants adoptada l'an 1959 per las Nacions Unidas: "Se consentirà pas que l'enfant trabalhe abans d'un atge adequat ni li será permés de se consacrar a una ocupacion que pòsca prejudiciar la siá salut e educacion". Mai de mièg sègle aprèp, i a encara 218 milions de dròlles qu'òm los pana l'enfància, sustot en Africa, Asia e lo Pacific. Pauretat? Segur, mas tanben de consideracions de genre, casta o religion que, en mai, se soman sovent a la conviccion familhala que trabalhar es bon pels enfants, tal coma se cresiá dins lo mond modèrne fa pauc mai d'un sègle. Las chifras demesson, mas o fan tan lentament que plan de gents se questionan quin profièch ne tira, del trabalh infantil, lo poder economic internacional. Las previsions de l'Organizacion Internacionala del Trabalh d'eradicar las piègers formas de trabalh infantil l'an 2016 tombèron dins lo nonrés e, a l'ora d'ara, s'es fixat lo 2025 coma tòca a aténher.⁷

Loguier

- ✦ Quant còsta logar un apartament? E una cambra?
- ✦ I a de bolsas d'apartaments amb prèses mai accessibles pels joves?
- ✦ Es abitual que los estudiants universitaris partegen un apartament per redusir las despensas?
- ✦ Concedís d'ajudas de loguier lo govèrn?

Sòrta de lotjament

- ✦ Es mai abitual de viure dins d'ostals o d'apartaments?
- ✦ Los apartaments qu'òm ofrís en loguier sòlen èsser moblats?
- ✦ Se fan reünions de vesins?
- ✦ Los apartaments an de corts interioras?
- ✦ Los vesins d'un meteís bastiment partejan maquina de lavar?

Ajudas a l'emancipacion

L'aumentacion del temps consacrat a la formacion e las dificultats d'accès al mercat de trabalh an entraïnât un alargament de l'estapa juvenila en tota Euròpa occidentala. Dins los païses del sud, l'atge mejan d'emancipacion se plaça en 29 ans dins lo cas de Portugal e l'Estat espanhòl e en 30 en Itàlia, del temps que dins los del nòrd, lo moment d'abandonar lo nis arriba dètz ans abans (en Suècia òm partís de l'ostal quand òm a mens de 20 ans e, en Finlàndia e Dinamarca, 21).⁸ La diferéncia entre zònas s'explica, sustot, per las politicas de trabalh, de lotjament e educativas aplicadas dins caduna de las regions (en Olanda, Alemanha e Suècia lo lotjament social de loguier es tras qu'important; en Grècia e Portugal, per contra, a un ròtle residual) mas, tanben, per de factors culturals. En Catalonha, coma en Itàlia, dins aquela amira, fòrça joves quitan l'ostal familhal per anar viure en coble. Dins la rèsta d'Euròpa, per contra, son mai frequentas autras formas de convivéncia, coma partejar apartament o las residéncias d'estudiants.

Me'n vau far la fèsta

Sortir lo ser

- ✦ A quina ora òm trobar las gents quand òm sortís far la fèsta?
- ✦ Es permès de beure alcoòl per carrièras?
- ✦ Quand sortètz amb los amics pagatz un torn per totes o cadun paga la siá consumacion?
- ✦ E amb lo coble?
- ✦ A quina ora barran los bars e las discotècas?

L'alcoòl

L'alcoòl a un ròtle essencial dins la nòstra cultura dempuèi lo neolitic, e solament los païses que la religion a un pes fòrça grand -Iran o Arabia Saudita- son estats capables de l'enebir eficaçament. Es, donc, en causa d'aquel bagatge secular que los comportaments derivats de la consumacion de bevendas coma lo vin e la cervesa son mai determinats pels factors socials e culturals que per las pròprias accions quimicas de l'etanòl. Aquò's dire, del temps que dins païses coma Itàlia e França -ont practicament i a pas cap de repais que se faga sens un veirat de vin e i a pas cap de negòci o celebracion que se barre sens un brinde- los problèmas ocasionats dirèctament per l'alcoòl son relativament moderats, dins païses nordics coma Islàndia e Finlàndia los traumas socials entraïnats pels alcoòls fòrts fan partida dels grands laguis nacionals. La mejana de consumacion dins tot lo mond es de 6,1 litres d'alcoòl pur per persona, una chifra doblada per Euròpa, ont se calcula que lo 5 % dels abitants son alcoolics.⁹

Lo calendari

- ✦ Quin calendari seguissètz?
- ✦ Quantes jorns de vacances fasètz per an?
- ✦ Fasètz de “ponte”?
- ✦ Quora acostumatz a prene de vacances?
- ✦ Las vacances del trabalh las fasètz pendent un mes dereng o las vos partissètz pendent l’an?

Fèstas e tradicions popularas

- ✦ Quinas son las fèstas o celebracions popularas?
- ✦ I participan los joves o son vistas coma quicòm del passat?
- ✦ Cossí celebratz lo Nadal?
- ✦ Quin es la jorn nacional del vòstre país e de qué se celèbra?
- ✦ Avètz qualque tradicion o ritual pròpri de la nuèch de La fin de l’annada?

Calendari del mond

Dins lo mond i a l’entorn d’una quarantena de calendaris. Qualques unes son basats en lo cicle solar e d’autres en lo lunar. N’i a tanben que seguisson totes dos astres. Lo mai conegut de totes es lo calendari gregorian, establít l’an 1582 pel Papa Gregòri XIII e emplegat de manèra oficiala dins tot lo mond en causa de la siá nauta eficacitat: cal solament far una correccion d’un jorn cada 3.300 ans. Dins d’autres païses e culturas, lo temps se mesura a comptar de paramètres divèrses. Es lo cas del calendari chinés (lunisolar), lo calendari ebrèu (lunisolar) o lo calendari musulman (lunar), entre d’autres. Al cors de l’istòria an existit de calendaris -l’egipcian, l’ellenic, lo romanque, per de rasons divèrsas, s’emplegan pas mai o son demorats obsolets. Fin finala, qualques grands eveniments istorics, coma la Revolucion Francesa o la Revolucion Sovietica, an abotit tanben a calendaris pròpris.

Idiòmas

Lenga

- ✦ Quant de monde parla la vòstra lenga?
- ✦ Quins sons caracteristics a?
- ✦ A quina familha lingüistica aperten?
- ✦ De qué representa per las gents del vòstre país?
- ✦ S'i parlan d'autres lengas?

Escritura

L'escritura, sistèma de representacion grafica d'una lenga, es per l'umanitat un moment tan incredible que, quitament, la siá aparicion marca la frontièra entre preistòria e istòria. A l'ora d'ara, dins lo mond, se'n coneisson mai de 200 sòrtas, amb una predominança categorica de l'alfabet latin -dins una mendre mesura, lo cirillic e l'arab- e amb sistèmas vertadièrament complèxes coma lo chinés, basat en ideogramas (ne cal saber almens 2.000, per exemple, per legir premsa amb normalitat). Entre las escrituras mai emergentas n'i a d'acorchadas, sens accents e plenas de simbòls que son vendudas en un dels mai grands signes d'identitat dels *millennials* e, a l'encòp, en una severa pròva de fuòc pels academics de la lenga. S'agís del *textspeak* -amb centenats de milions d'usatgièrs dins WhatsApp- o l'*emoji*, un nòu lengatge de emoticònas utilizat, ja, pel 84 % dels chineses e lo 72 % de nòrd-americans.¹⁰

Aprène idiòmas

- ✦ Quinas lengas estrangières vos ensenhan a l'escòla?
- ✦ Los filmes se projèctan en version originala?
- ✦ Quinas lengas s'acostuman a aprène dins lo vòstre país?
- ✦ Venon personas per i far d'estatges lingüistics?
- ✦ I a d'escòlas d'idiòmas o acadèmias per aprène de lengas?

Curiositats lingüisticas

- ✦ Podètz dire qualque curiositat o expression fòrça tipica en la vòstra lenga?
- ✦ Avètz fòrça expressions e locucions pròprias?
- ✦ Existís qualque mot que, siá per la prononciacion, pel significat o per l'ortografia, las gents s'i enganen sovent?
- ✦ Entre la vòstra lenga e lo catalan, i a qualque fals amic?
- ✦ Quinas paraulas de la vòstra lenga pensatz que tota persona deuriá saber?

Falses amics

Mèfi! A aquel que, en causa de dificultat per far sos besonhs, demande dins una farmacia catalana un medicament contra la *constipacion* probablament cromparà una caisseta de pastilhas contra lo raumàs. E aquela persona que proclamarà amb orgulh en Anglaterra que la siá femna es *embarrassed*, puslèu que pel nom que causirà pel nenon o nenona, li demandaràn de qué diable a fach perque ela siá tan avergonhada. Son los *false friends*, paraulas -normalament- amb raïses latinas comunas que, en dos idiòmas diferents, an una aparència e una prononciacion força semblablas, mas un significat radicalament autre. Aquelas situacions de confusion idiomatica, sustot en causa d'un filme de Sofia Coppola de l'an 2003, son escaisnomadas tanben sovent de *Lost in translation*. Los *falses amics* menan de còps a situacions vertadièrament grotescas mas, segurament, son lo prètz inevitable que cal pagar pendent l'aprendissatge de quina lenga que siá. De *falses amics*, n'i a d'inofensius e de comics, mas tanben un bon ponhat que vos pòrtan directament al mai crusèl dels ridiculs.

Cultura

Cinèma

- ✦ Quant còsta una intrada al cinèma?
- ✦ Existís lo jorn de l'espectador?
- ✦ Se pòdon veire de filmes en VOS?
- ✦ E doblats a la vòstra lenga?
- ✦ Quin es lo filme qu'estimatz lo mai?

Version originala sostitolada

Lo filme... doblat o sostitolat? Pels unes, legir un tèxt subrepausat sus l'ecran desvia l'atencion. Pels autres, lo doblatge atempta contra lo trabalh dels actors. Foguèt amb l'arribada del cinèma sonòr, pendent los ans 20 e 30 del sègle passat (del temps que dins qualques païses, o cal remembrar, i aviá encara de milièrs de personas que sabián pas legir) que cada país faguèt sa causida. En Euròpa, dempuèi alavetz, regna la version originala sostitolada (VOS), mas lo doblatge es lo nòstre pan de cada jorn en Itàlia, Alemanha e l'Estat espanhòl, qu'en aqueles tempes de reafirmacions nacionalas volguèron far signe de la siá identitat. Lo fach, totun, que los païses amb melhor domeni de lengas estrangieras -Dinamarca, Finlàndia, Olanda, Norvègia e Suècia- sián justament los qu'avián causit la version originala a incitat los païses "dobladors" a portar sosten al plurilingüisme amb divèrsas mesuras en benefici de la VOS tant dins los cinèmas coma per las televisions. Barcelona tanben, dins aquela amira, a viscut pendent las darrièras annadas una proliferacion del cinèma en version originala amb la dubertura de cinèmas coma lo Tèxas o lo Phenomena.

Libres

- ✦ Quines son los escrivans actuals mai coneguts?
- ✦ Avètz qualque prèmi Nobel?
- ✦ I a qualque poèma que vos fagan aprene de memòria a l'escòla?
- ✦ S'emplega gaire lo libre electronic?
- ✦ Quant sòl costar un libre?

Musica

- ✦ Quins son los grops mai coneguts dins lo vòstre país?
- ✦ Avètz o avètz agut qualque cantaire internacional?
- ✦ I a de festivals de musica importants?
- ✦ A quina ora s'acostuman a far los concèrts?
- ✦ En quinas lengas cantan los grops del vòstre país?

La valor sociala de la musica

L'istòria a demostrat que la musica a la capacitat d'influir en l'èsser uman dins totes los domenis: biologic, fisiologic, psicologic, intel·lectual, esperital e, evidentament, social. Dempuèi l'anciana Grècia -quand s'assumissiá ja que la musica podiá facilitar l'armonia sociala mas, tanben, incitar d'actes d'agression e desòrdre- fins als nòstres jorns, la musica es estada un element determinant per bastir identitats tant personalas coma collectivas. Assassinsats coma los del cantaire chilenc Víctor Jara (perpetrat lo 1973 per la dictatura de Pinochet) o lo compositor e agitador sindical Joe Hill (estimat aital per un tribunal d'Utah l'an 1915) fan evident que lo "poder" jamai a sosestimat lo potencial de las cançons coma motor de cambiament. Uèi, la responsabilitat sociala que devon aver los musicians mai famoses e, donc, amb mai d'influéncia sus las gents, es un debat ardent.

Viatjar

Monuments e remembres

- ✈ Vivètz dins un país toristic?
- ✈ Que acostuman a visitar las personas qu'arriban dins lo vòstre país?
- ✈ De quines païses recebètz mai toristas?
- ✈ En quina epòca de l'an avètz mai de torisme?
- ✈ Quin remembre es obligatòri que crompten los toristas que visitan lo vòstre país o vila?

Low còst

Nascut als USA pendent lo decènni de 1970 mas largament estendut en Euròpa pendent las annadas 90 (e en Asia e Oceania en coincidint amb lo cambiament de sègle), lo low còst a cambiat en un temps recòrd las nòstras abituds viatgèras. Dins lo cas d'Euròpa, la creacion d'un mercat unic e las nòvas formas de vida nascudas de l'estat providéncia, aital coma un procès desregulator del sector de l'aviacion, an fach que las companhias aerianas a bas còst comencen a despassar la mitat de la part de mercat.¹¹ Lo *modus operandi* de las companhiás es simpla: coma mens de servicis lor calga ofrir (repaises pendent lo viatge o enregistrar bagatges), mai economic serà volar. Proposicions que qualque còp òm a arribat a formular, coma la de far pagar un plus als passatgièrs amb sobrepés, far pagar per anar als comuns o, quitament, far viatjar drech a aquel que vòlga lo bilhet mai bon mercat (idèas, basicament, de l'irlandesa Ryanair), fan qu'òm se meta a soscar quines son los limits de la cultura del *low còst*.

Otèls

- ✦ Lo dejunar es comprés?
- ✦ Cal pagar per avançat?
- ✦ A quina ora òm deu quitar la cambra?
- ✦ Òm pòt emplegar gratuïtament la cosina o la bugadariá?
- ✦ I sòl aver Wi-Fi dins las cambras?

Torisme durable

- ✦ Cresètz qu'es just que los govèrns apliquen de taxas toristicas?
- ✦ Sabètz se dins lo vòstre país n'i a, e quins avantatges e inconvenients i trobatz?
- ✦ Quand viatjatz, prenètz en compte de critèris d'impacte ambiental feble, coma los sistèmas de transpòrt net e modèls de consomacion responsabla?
- ✦ Quand viatjatz, ensajatz de vos sarrar de la cultura locala en aprenent quatre paraulas basicas, per exemple, o en vos interessant per las siás abituds, valors e tradicions?
- ✦ Avètz considerat de vos lotjar dins d'ostals de familhas localas luòga d'anar a un otèl?

Formas alternatives de lotjament

Malgrat que pòscan semblar mòdas passatgièras sorgidas de la crisi, la proliferacion de nòvas formas de se lotjar menan a pensar en un triomfe del torisme durable e personalizat. Nos trapam dins l'epòca del *couchsurfing* (un servici de ospitalitat en linha amb 12 milions de membres qu'ofrís sofàs d'ostals particulars per dormir gratis dins 200.000 endreches) e lo mai "tradicional" escambi d'apartament, una modalitat qu'en Catalonha fa cada còp mai d'adeptes e que, dins l'amira que s'escambiar l'apartament vòl dire s'escambiar tanben la confiança, permet dormir dins un apartament dins lo Marais de París o a l'Avenida de Mayo de Buenos Aires al meteis temps que los sieus estatjants passen la nuèch en cò nòstre. L'ofèrta, totun, es mai larga: de bòrias qu'ofrisson lotjament en escambi d'un pichon còp de man; de gents que, mai qu'ofrir un lièch, convidan lo viatgèr a un bon repais dins la siá sala de manjar, e comunitats de *postcrossing*, ja per tustar sul rible, qu'impulsan l'escambi de cartas postalas amb de gents de tot lo mond per'mor de viatjar... sens se levar del sofà.

Vestidura

Vestits e mòda

- ✦ Quinas marcas d'abilhaments son las mai conegudas dins lo vòstre país?
- ✦ Quin es lo vejaire general, per çò dels tatoatges e dels piercings?
- ✦ I a qualques trabalhs que i marque pas plan de portar tatoatges o piercings?
- ✦ L'ivèrn cargatz de capèls?
- ✦ Cossí vestisson los adolescents?

Vestiduras recicladas

A l'ora d'ara, qualque tipe de vestidura pòt arribar a aver mai de vidas qu'un cat. L'afan per reutilizar de pantalons, camisas e vèstas, aital coma la de mai en mai estenduda fabricacion de vestiduras a comptar del reciclatge, es plan viu mercès a una confluéncia de rasons environamentalas, economicas e de mòda. Los *fashion* an "envasit" las botigas de segonda man (de granda tradicion en Reialme Unit e als USA, ont remenar dins una *charity shop* a ja quitament una paraula pròpria: *thrifting*). La crompa e venda de vestiduras usadas dempuèi lo telefòn mobil amb d'aplicacions coma Wallapop e Vibbo es de mai en mai abituala. E dessenhaires coma Gary Harvey cridan a una revolucion etica de la mòda" amb vestits elaborats amb canetas, plastics e carton. S'es verai que perduran de donadas coma aquela que soslinha que, en USA, las femnas de classa mejana utilizan solament una quatrena part de las vestiduras de l'armari, vertat es tanben que la durabilitat es arribada dins las cabinas de pròvament e que la mala de la menina, per fôrça, tòrna èsser un canton per descobrir.

Grops de joves

- ✦ Pensatz que dins lo vòstre país i a de tribús urbanas?
- ✦ Podètz dire lo nom de qualqu'una d'aquelas tribús urbanas?
- ✦ An qualques espacis per se trapar?
- ✦ I a personas que se vestiscan coma los personatges manga? Se fan de fièiras manga?
- ✦ Aquelas personas que s'agradan fòrça a l'informatica, per exemple los personatges de *The Big Bang Theory*, recebon qualque nom especial?

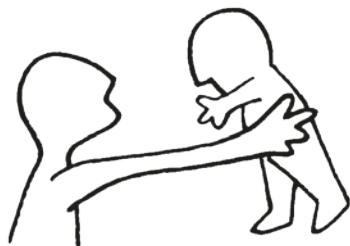
Botigas

- ✦ I a mercats d'ocasion?
- ✦ Lo prètz es lo marcat o se sòl mercandear?
- ✦ Se fan rebaises en qualque epòca de l'an?
- ✦ Acostumatz a crompar dins de centres comercials?
- ✦ I a qualque jorn de la setmana consacrat a anar far las crompas?

Tribús urbanas

Metallièrs, punks, gotics, muguets, emos, perroflautas, hipsters, skins, mòds, freaks... Son qualques exemples d'aqueles grops de joves amb un ensems de comportaments e posicionaments estetics diferenciats de la cultura dominanta que, dempuèi la mitat del sègle passat, an un ròtle clar per l'antropologia e la sociologia, e que dempuèi l'an 1990, en causa del libre *Le Temps des tribus*, de Michel Maffesoli, nommam *tribús urbanas*. Decènnis aprèp l'apogèu dels beatnicks e dels hippies, e de films iconics coma *West Side Story* e *Quadrophenia*, los videojòcs e lo eclosion dels malhums socials an entraïnàt un reviscòl de las subculturas. A las tribús mençonadas, donc, i podèm apondre ara los pokemòns (tota una mòda en America Latina, amb una vision positiva e desacomplexada de la vida), los *swaggers* (fans dels selfies, la musica trap e las Apple Stores) e los *muppies* (una modernizacion del fenomèn *hipster* amb las tissas de sortir a córrer e de manjar san), totes cabussats d'a fons dins aquela recèrca juvenila constanta de l'identitat perduda.

Informacion personala

Biografia

- ✦ Ont demoratz e dins quantes luòcs avètz viscut?
- ✦ D'ont son los vòstres parents?
- ✦ Quines païses avètz visitat?
- ✦ Ont son e de qué fan a l'ora d'ara los vòstres melhors amics?
- ✦ Aimariatz d'aver d'enfants qualque jorn?

La superpoblacion

Cada segonda naisson al mond quatre personas. Cada jorn, 360.000. E aiçò, en considerant que la chifra de defuntaments es “solament” de 151.000 personas per jorn, aquò vòl dire que lo creissement net de la populacion mondiala es de 209.000 abitants cada 24 oras. Se l'an 2000, dins la planeta i vivián 6.000 milions de personas, l'an 2030 n'i viuràn 8.500 e, a la fin de sègle, 11.200.¹² Encara que los metòdes contraconceptius an rebassat lo taus de natalitat dins païses industrializats e las avançadas en medecina an aumentat l'esperança de vida, anam cap a un mond subrepoblat, e de questions coma cossí anam far per alimentar tantas gents, donc, semblan mai oportunas que jamai. L'utís mai dur, e famós, per combatre lo creissement de populacion es la lei chinesa que, entre 1979 e 2015, obliguèt las familhas del país mai poblat del mond (1.400 milions d'abitants) a aver solament un filh. Los ciutadans que respectavan pas aquela politica de contraròtle (amb excepcions coma dins las zònas ruralas, ont se tolerava aver un segond descendent se la primièra èra estada filha) avián mens avantatges socials e lor caliá suportar fòrtas penalizacions. Las darrièras annadas, pr'aquò, la politica del filh unic dins lo país mai poblat del mond foguèt tan criticada, a l'interior e defòra del país, que lo govèrn l'eradiquèt per'mor d'arrestar lo vielhiment de la populacion.

Estudis

- ✦ Qu'es çò que vos agrada lo mai de çò qu'estudiatz?
- ✦ De qué aimariatz far quand acabaretz?
- ✦ Pensatz que vos resultarà aisit de trapar trabalh un còp ajatz acabat l'universitat?
- ✦ Preferissètz estudiar a l'ostal o a la bibliotèca?
- ✦ Quantas oras consacratz a estudiar pendent la setmana?

Aficions

- ✦ Practicatz qualque espòrt?
- ✦ De qué acostumatz far pendent la dimenjada?
- ✦ Quines tipas de locals vos agradan mai per far la fèsta?
- ✦ Per quinas causas utilizatz l'ordenator?
- ✦ Anatz sovent al cinèma, al teatre o a exposicions?

Vidas desparièras

Fa qualques annadas, una aplicacion nommada *La Loteria de la Vida*, ideada per l'ONG Save the Children, faguèt que de centenats de milièrs d'internautas prenguèsson consciéncia del fach que, se tornavan nàisser, la possibilitat d'o far dins lo meteis endrech seriá plan plan lonhdana. Calíá, simplement, far virar una rotleta per s'avisar que, dins lo cas d'arribar dins lo mond, per exemple, en Índia, auriam un 39 % de possibilitats de saber pas ni escriure ni legir e un 47 % de contractar maridatge per obligacion en atge infantil. E que, dins lo cas d'o far en Birmania, Oganda o Còngo, riscariam d'èsser recrutats coma enfants soldat. Dins lo mond cada jorn naisson 360.000 enfants. Los mai astrucs, conclusiá lo rapòrt, naisson en Suècia, ont gaireben totes gaudisson d'una bona santat e una bona educacion. Los que mens, en Somalia, ont un sus sièis enfants morís abans d'aver fach los cinc ans, solament un sus tres va a l'escòla e dos tèrces de la poblacion an pas accés a aiga potabla.

REFERÈNCIES BIBLIOGRAFICAS

1. POPULATION REFERENCE BUREAU. “Quadre de donnadas mundial a prepaus de la planificacion familiar 2013”. <www.prg.org> [Consultacion: 19 decembre 2017].
2. BANC MONDIAL BIRF-AIF. “Prevalencia de uso de métodos anticonceptivos (% de mujeres entre 15 y 49 años)”. <<https://datos.bancomundial.org/indicador/SP.DYN.CONU.ZS>> [Consultacion: 19 decembre 2017].
3. “The 20 most bike friendly cities on the planet”. *Wired* [en linha], 06/02/2015. <www.wired.com> [Consultacion: 19 decembre 2017].
4. “Los diez países con más bicicletas por habitante”. *Swim, bike, write* [en linha], 01/11/2017. <www.swimbikewrite.com> [Consultacion: 19 decembre 2017].
5. “Passar fred per estudiar gratis”. *Ara* [en linha], 05/04/2015. <www.ara.cat> [Consultacion: 19 decembre 2017].
6. “Los 13 países de Europa donde puedes estudiar un grado gratis”. *Universia* [en linha], 21/09/2017. <<http://www.universia.es>> [Consultacion: 19 decembre 2017].
7. IV Conferència mundiala a prepaus de l’eradicacion sostenguda del treball infantil. Buenos Aires. 14-16 de novembre del 2017.
8. “When are they ready to leave the nest”. *Eurostat* [en linha], 03/05/2017. <<http://ec.europa.eu/eurostat>> [Consultacion: 19 decembre 2017].
9. “Europa beu el doble que la mitjana mundial”. *Ara* [en linha], 15/11/2013. <www.ara.cat> [Consultacion: 19 decembre 2017].
10. “El nou llenguatge d’emoticones i els riscos de les xarxes socials”. *Catdiàleg* [en linha], 22/05/2015. <www.catdialec.cat> [Consultacion: 19 decembre 2017].
11. “Las aerolíneas ‘low cost’ superaran el 50% de cuota de mercado en Europa en 5 años”. *El Economista* [en linha], 28/12/2015. <www.eleconomista.es> [Consultacion: 19 decembre 2017].
12. “És possible alimentar un món superpoblat sense acabar amb el planeta?”. *Ara* [en linha], 15/11/2016. <www.ara.cat> [Consultacion: 19/12/2017].

“Atal coma la diversitat de lengas testimònia de sa fortetat, èsser capable de parlar mai d’una lenga enriquís aqueles individús qu’an aquela capacitat. Fa qu’ajan un pè dins cada mond, per çò qu’aquerir una altra lenga los introdusís a una altra maniera de pensar, a experiéncias diferentas e a una altra vision de la realitat”

Vigdís Finnbogadóttir, expresidenta d’Islàndia
(*Avui*, 14 de junh de 2010)

Servicis lingüistics universitaris:

